

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 25ης Μαΐου 2004*

Στην υπόθεση T-154/01,

Distilleria F. Palma SpA, υπό εκκαθάριση, με έδρα τη Νάπολη (Ιταλία),
εκπροσωπούμενη από τον F. Caruso, δικηγόρο,

ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον L. Visaggio
και την C. Cattabriga, επικουρούμενους από τον A. Dal Ferro, δικηγόρο, με τόπο
επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγόμενης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως που βασίζεται στο άρθρο 235 ΕΚ και στο άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και με την οποία ζητείται η αποκατάσταση της ζημίας που η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής, η οποία προκύπτει από το έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1996 που απέστειλε το κοινοτικό αυτό όργανο στις ιταλικές αρχές,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Pirrung, πρόεδρο, A. W. H. Meij και N. J. Forwood, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Δεκεμβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά

¹ Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3390/90, της 26ης Νοεμβρίου 1990, για την έναρξη πώλησεως με ειδική δημοπρασία για χρησιμοποίηση στον τομέα των καυσίμων στην

Κοινότητα αλκοολών οινικής προελεύσεως που βρίσκονται στην κατοχή των οργανισμών παρέμβασης (ΕΕ L 327, σ. 21), η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία δημοπρασίας 8/90 ΕΚ για την πώληση 1,6 εκατ. εκατολίτρων αλκοόλης, σε πέντε παρτίδες των 320 000 εκατολίτρων, αλκοόλης που προέρχεται από τις αποστάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 35, 36 και 39 του κανονισμού (ΕΟΚ) 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 84, σ. 1, στο εξής: δημοπρασία).

- 2 Το άρθρο 1 του κανονισμού 3390/90 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η αλκοόλη που τίθεται σε πώληση με τη δημοπρασία προορίζεται να χρησιμοποιηθεί στην Κοινότητα στον τομέα των καυσίμων.
- 3 Το άρθρο 3 του κανονισμού 3390/90 ορίζει ότι η πώληση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1780/89 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 1989, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής σχετικά με τη διάθεση των αλκοολών που λαμβάνονται από τις αποστάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 35, 36 και 39 του κανονισμού 822/87 και ευρίσκονται στην κατοχή των οργανισμών παρέμβασης (ΕΕ L 178, σ. 1).
- 4 Το άρθρο 4 του κανονισμού 3390/90 προβλέπει ότι οι ειδικοί όροι της δημοπρασίας περιλαμβάνονται στην ειδική προκήρυξη 8/90 ΕΚ (ΕΕ C 296, σ. 14, στο εξής: προκήρυξη).
- 5 Το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 1780/89, όπως τροποποιήθηκε επανειλημμένα, και ειδικότερα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3391/90 της Επιτροπής, της 26ης Νοεμβρίου 1990 (ΕΕ L 327, σ. 23), προβλέπει ότι ο ανάδοχος υποχρεούται να

αποδείξει ότι έχει παράσχει υπέρ του οργανισμού παρεμβάσεως του κράτους μέλους στο οποίο έχει τη γενική του έδρα εγγύηση για την καλή εκτέλεση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η κατακυρωθείσα αλκοόλη θα χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς που προβλέπονται στην προκήρυξη.

- 6 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 4, του κανονισμού 1780/89, όπως ίσχυε κατά την έναρξη της δημοπρασίας, και κατά το σημείο Χ της προκηρύξεως, η χρησιμοποίηση της αλκοόλης έπρεπε να λήξει εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία της τελευταίας ανάληψης κάθε παρτίδας.
- 7 Το άρθρο 30, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 1780/89, στο οποίο παραπέμπει το σημείο I 5, στοιχείο γ', της προκηρύξεως, προβλέπει ότι, για να είναι αποδεκτή μια προσφορά, θα πρέπει να υποβάλλεται γραπτώς και να περιλαμβάνει την ανάληψη από τον υποβάλλοντα της υποχρεώσεως να τηρήσει όλες τις διατάξεις σχετικά με την εν λόγω δημοπρασία.
- 8 Κατόπιν της προσφοράς της Distilleria F. Palma SpA [στο εξής: Palma, νυν Fallimento Distilleria F. Palma SpA (Distilleria F. Palma, υπό εικαθάριση), στο εξής: ενάγουσα] ποσού τριών ECU ανά εκατόλιτρο αλκοόλης 100 % κατ' όγκο (vol.), η ποσότητα αλκοόλης που είχε τεθεί σε πώληση με την ειδική δημοπρασία 8/90 ΕΚ κατακυρώθηκε στην εταιρία αυτή τον Ιανουάριο του 1991.
- 9 Στο πλαίσιο της δημοπρασίας αυτής η Palma παρέσχε τραπεζική εγγύηση της τράπεζας San Paolo di Torino υπέρ του αρμόδιου οργανισμού παρεμβάσεως, δηλαδή της Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (του ιταλικού οργανισμού παρεμβάσεων στη γεωργική αγορά, στο εξής: AIMA).

- 10 Η Palma συνάντησε ορισμένες δυσκολίες ως προς την ανάληψη και την πώληση της κατακυρωθείσας αλκοόλης και ενημέρωσε συναφώς την Επιτροπή. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις δυσκολίες αυτές, εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2710/93, της 30ής Σεπτεμβρίου 1993, για ορισμένες πωλήσεις με ειδικούς διαγωνισμούς, για τη χρησιμοποίηση στον τομέα των καυσίμων στην Κοινότητα οινικής αλκοόλης, η οποία βρίσκεται στην κατοχή των οργανισμών παρέμβασης (ΕΕ L 245, σ. 131).
- 11 Με το άρθρο 6 του κανονισμού 2710/93 η Επιτροπή ακύρωσε εν μέρει την ειδική δημοπρασία 8/90 ΕΚ για τις ποσότητες αλκοόλης που δεν είχε αναλάβει ακόμη η Palma, δηλαδή για τρεις από τις πέντε παρτίδες που είχαν κατακυρωθεί. Κατόπιν αυτού αποδεσμεύτηκε η εγγύηση ορθής εκτελέσεως για τις τρεις αυτές παρτίδες.
- 12 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 2710/93, η χρησιμοποίηση της αλκοόλης των δύο πρώτων παρτίδων της ειδικής δημοπρασίας 8/90 ΕΚ (δηλαδή 640 000 εκατολίτρων) έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι την 1η Οκτωβρίου 1995, εκτός αν συνέτρεχε περίπτωση ανωτέρας βίας.
- 13 Το άρθρο 3 του κανονισμού 2710/93 ορίζει ότι η εγγύηση για την ορθή εκτέλεση για τις δύο πρώτες παρτίδες της δημοπρασίας αυτής θα αποδεσμευτεί από τον οργανισμό παρέμβασης όταν το σύνολο της αλκοόλης των δύο αυτών παρτίδων θα έχει χρησιμοποιηθεί στον τομέα καυσίμων στο εσωτερικό της Κοινότητας.
- 14 Παρά την έκδοση του κανονισμού 2710/93, η Palma αντιμετώπισε και πάλι γεγονότα που θεωρεί ότι την εμπόδισαν σημαντικά να εκτελέσει τις υποχρεώσεις της.

- 15 Στις 18 Σεπτεμβρίου 1995 η Palma ζήτησε με επιστολή της από την Επιτροπή να παρατείνει ακόμη μία φορά την προθεσμία που έτασσε το άρθρο 2 του κανονισμού 2710/93 για τη χρησιμοποίηση της αλκοόλης. Με την επιστολή αυτή η Palma επικαλέστηκε ορισμένες περιστάσεις, οι οποίες, κατ' αυτή, συνιστούσαν περίπτωση ανωτέρας βίας και την είχαν εμποδίσει να εκτελέσει πλήρως και εμπροθέσμως τις υποχρεώσεις της.

- 16 Με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 1995 η Palma επανέλαβε το αίτημά της να παραταθεί η προθεσμία αυτή, η οποία είχε λήξει την 1η Οκτωβρίου 1995.

- 17 Με έγγραφο της 19ης Δεκεμβρίου 1995 η Επιτροπή πληροφόρησε την Palma ότι επρόκειτο σύντομα να λάβει θέση επί του ζητήματος της παρατάσεως της προθεσμίας χρησιμοποίησης της αλκοόλης.

- 18 Η Palma απέστειλε στη συνέχεια, στις 19 Δεκεμβρίου 1995 και στις 5 Ιανουαρίου 1996, δύο έγγραφα στην Επιτροπή, με τα οποία της ζήτησε να της επιτρέψει να καταστρέψει την αλκοόλη που δεν είχε χρησιμοποιήσει ακόμη. Το αίτημα αυτό αφορούσε 34 000 εκατόλιτρα αλκοόλης.

- 19 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 416/96 της Επιτροπής, της 7ης Μαρτίου 1996, για τροποποίηση του κανονισμού 2710/93 (ΕΕ L 59, σ. 5), ρυθμίστηκε εκ νέου η προθεσμία για τη χρησιμοποίηση των παρτίδων που είχαν ήδη αναληφθεί. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2710/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 416/96, ορίζει τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2220/85 και εκτός από περίπτωση ανωτέρας βίας, όταν [υπάρχει υπέρβαση] της προθεσμίας που

προβλέπεται στο άρθρο 2, η εγγύηση ορθής εκτέλεσης των 90 ECU ανά εκατόλιτρο αλκοόλης 100 % κατ' όγκο καταπίπτει μέχρι του ανωτάτου ορίου:

- α) του 15%, σε κάθε περίπτωση,

- β) του 50% του ποσού που υπολείπεται μετά την αφαίρεση του 15% όταν η χρησιμοποίηση που προβλέπεται σ' αυτό το άρθρο δεν έχει πραγματοποιηθεί πριν τις 30 Ιουνίου 1996.

Η εγγύηση καταπίπτει στο σύνολό της σε περίπτωση υπέρβασης της ημερομηνίας της 31ης Δεκεμβρίου 1996.»

- 20 Με έγγραφο της 23ης Απριλίου 1996, η ΑΙΜΑ κάλεσε την Palma να της καταβάλει το ποσό των 3 164 220 870 ιταλικών λιρών (δηλαδή 1 634 183,70 ευρώ), το οποίο ισούνταν, κατά την ΑΙΜΑ, με το 15% της εγγυήσεως ορθής εκτελέσεως, διότι την 1η Οκτωβρίου 1995 δεν είχε χρησιμοποιηθεί στην αγορά καυσίμων της Κοινότητας ολόκληρη η ποσότητα αλκοόλης των δύο πρώτων παρτίδων της δημοπρασίας. Στις 3 Ιουνίου 1996 η Palma αμφισβήτησε με επιστολή της τη νομιμότητα της αξιώσεως της ΑΙΜΑ.

- 21 Με την επιστολή αυτή η Palma επανέλαβε επίσης το αίτημά της να της επιτρέψει η Επιτροπή να καταστρέψει την αλκοόλη που δεν είχε ακόμη χρησιμοποιηθεί, ισχυριζόμενη ότι η λύση αυτή ήταν η περισσότερο ενδεδειγμένη για τη διασφάλιση της διαθέσεως της αλκοόλης χωρίς να διαταραχθεί η αγορά.

- 22 Στις 11 Νοεμβρίου 1996 η Επιτροπή απέστειλε στην ΑΙΜΑ έγγραφο με το οποίο εξέθετε τα εξής:

«Το αίτημα της εταιρίας αποστάξεων Palma να της επιτραπεί να καταστρέψει την υπόλοιπη ποσότητα αλκοόλης από την ειδική δημοπρασία 8/90 ΕΚ λόγω των προβλημάτων που δημιουργεί η ποιότητα της αλκοόλης αυτής δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Συναφώς είναι αναγκαία η αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) 416/96 της Επιτροπής [που ρυθμίζουν την κατάπτωση της εγγυήσεως].

[...] Η Palma υπέχει την υποχρέωση ορθής εκτελέσεως, πράγμα που σημαίνει ότι η αλκοόλη πρέπει να χρησιμοποιηθεί στον τομέα των καυσίμων υπό τους όρους που προβλέπει η προκήρυξη και ότι η υποχρέωση αυτή δεν εξαλείφεται με την κατάπτωση της εγγυήσεως. Οι εθνικές αρχές οφείλουν να επιβάλλουν, εν ανάγκη λαμβάνοντας μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως, την τήρηση της υποχρέωσης αυτής μετά την κατάπτωση της εγγυήσεως. Είναι απολύτως αναγκαίο να αποφευχθεί η εκτροπή της δημοπρατηθείσας αλκοόλης προς μη επιτρεπόμενο κατά την προκήρυξη 8/90 [ΕΚ] τομέα, όπως είναι π.χ. ο τομέας των οινοπνευματωδών ποτών [...].»

- 23 Η ΑΙΜΑ διαβίβασε το έγγραφο αυτό στην Palma στις 3 Φεβρουαρίου 1997.

- 24 Με έγγραφο της 20ής Νοεμβρίου 1996, η Palma αμφισβήτησε και πάλι τη νομιμότητα της αξιώσεως της ΑΙΜΑ και της πρότεινε να θέσει στη διάθεσή της, χωρίς καμία αντιπαροχή, την αλκοόλη που δεν είχε ακόμη χρησιμοποιηθεί.

- 25 Η ΑΙΜΑ αξίωσε από την Palma να της καταβάλει ολόκληρο το ποσό της εγγυήσεως. Κατόπιν αυτού η Palma προσέφυγε στα εθνικά δικαστήρια.
- 26 Η Palma κηρύχθηκε σε πτώχευση στις 9 Ιουλίου 1999.

Διαδικασία

- 27 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Ιουλίου 2001, η ενάγουσα άσκησε την παρούσα αγωγή.
- 28 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, έθεσε εγγράφως ορισμένα ερωτήματα στους διαδίκους και τους κάλεσε να δώσουν τις απαντήσεις τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 29 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις γραπτές και προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 17ης Δεκεμβρίου 2003.

Αιτήματα των διαδίκων

- 30 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να την αποζημιώσει για τη ζημία που έχει υποστεί,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

31 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη ή αβάσιμη,

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

32 Η Επιτροπή, μολονότι δεν προτείνει ένσταση απαραδέκτου με χωριστό δικόγραφο, αμφισβητεί εντούτοις το παραδεκτό της αγωγής. Συναφώς προβάλλει τρεις λόγους απαραδέκτου. Ο πρώτος, ο οποίος προβάλλεται ως κύριος λόγος απαραδέκτου, στηρίζεται στην έλλειψη αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου. Ο δεύτερος αφορά το εκπρόθεσμο της αγωγής και ο τρίτος την παράβαση του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Οι δύο αυτοί τελευταίοι λόγοι απαραδέκτου προβάλλονται επικουρικά.

33 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η αγωγή της είναι παραδεκτή.

Επί του λόγου απαραδέκτου που αφορά την αναρμοδιότητα του Πρωτοδικείου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 34 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ολόκληρη η διαφορά συναρτάται αφενός προς το αντικειμενικό γεγονός ότι η Palma δεν τήρησε τη συγκεκριμένη υποχρέωση χρησιμοποίησης της αλκοόλης που αγόρασε στο πλαίσιο της ειδικής δημοπρασίας 8/90 ΕΚ και αφετέρου προς τις συνέπειες της μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής. Κατά την Επιτροπή, η επίμαχη εν προκειμένω νομική σχέση είναι συμβατικής φύσεως. Επομένως, μόνο βάσει της συμβατικής αυτής σχέσεως θα μπορούσε ενδεχομένως να γεννηθεί ευθύνη της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η αγωγή αφενός στηρίζεται εσφαλμένα στο άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και αφετέρου δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κοινοτικού δικαστή, όπως η αρμοδιότητα αυτή προσδιορίζεται περιοριστικά από το άρθρο 240 ΕΚ (βλ. συναφώς διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 1997, T-44/96, *Oleifici italiani κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1997, σ. II-1331, σκέψη 38).
- 35 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή της, διότι η αγωγή βασίζεται στην εξωσυμβατική ευθύνη της Επιτροπής. Συναφώς ισχυρίζεται ότι, αντίθετα από ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, το επίδικο ζήτημα δεν εντάσσεται στο πλαίσιο συμβατικής σχέσεως μεταξύ της Palma της Επιτροπής. Η ζημία που προκλήθηκε εν προκειμένω οφείλεται στο έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1996, το οποίο αποτελεί μονομερή πράξη της Επιτροπής και επομένως δεν εμπίπτει στο πεδίο των συμβάσεων.
- 36 Εξάλλου, το έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1996, με το οποίο αφενός απορρίφθηκαν οι αιτήσεις της Palma για καταστροφή της υπόλοιπης αλκοόλης και αφετέρου αποφασίστηκε η κατάπτωση της εγγυήσεως που είχε συσταθεί στο πλαίσιο της δημοπρασίας 8/90 ΕΚ, αποτελεί μέτρο που παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα που είναι ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της Palma, καθόσον μεταβάλλουν σαφώς τη νομική της κατάσταση (βλ. συναφώς την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, *Automec κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψη 42).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 37 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου να εκδικάσει την παρούσα διαφορά εξαρτάται από την απάντηση στο προκριματικό ερώτημα αν η ευθύνη την οποία υπέχει ενδεχομένως εν προκειμένω η Κοινότητα λόγω των ενεργειών που προσάπτονται στην Επιτροπή είναι συμβατικής φύσεως (βλ. συναφώς διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 1997, T-180/95, Nutria κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1317, σκέψη 28).
- 38 Συναφώς επισημαίνεται καταρχάς ότι η ενάγουσα και η Επιτροπή συνδέονται με συμβατική σχέση. Συγκεκριμένα, από το άρθρο 30, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 1780/89 προκύπτει ότι η Palma, υποβάλλοντας προσφορά στη δημοπρασία που προκηρύχθηκε με τον κανονισμό 3390/90, ανέλαβε ρητά την υποχρέωση να τηρήσει όλες τις διατάξεις που αφορούν τη δημοπρασία αυτή. Η Palma, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους όρους αυτούς, υπέβαλε προσφορά με τιμή τριών ECU ανά εκατόλιτρο αλκοόλης 100% vol. για το 1,6 εκατ. εκατόλιτρα αλκοόλης 100% vol. που αφορούσε η εν λόγω δημοπρασία. Η Επιτροπή, κατακυρώνοντας την υπό πώληση ποσότητα αλκοόλης, αποδέχθηκε την τιμή που πρόσφερε η Palma και τις άλλες δεσμεύσεις της επιχειρήσεως αυτής. Επομένως, κατόπιν της προσφοράς της Palma και της αποδοχής της από την Επιτροπή, οι σχετικές διατάξεις των κανονισμών 1780/89 και 3390/90 και της προκηρύξεως, καθώς και η τιμή που πρόσφερε η Palma, κατέστησαν ρήτρες συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ των δύο διαδίκων της παρούσας δίκης (βλ. συναφώς διάταξη του Πρωτοδικείου της 3ης Οκτωβρίου 1997, T-186/96, Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1633, σκέψη 39, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Οκτωβρίου 2002, T-134/01, Hans Fuchs κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-3909, σκέψη 53).
- 39 Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι η σύμβαση αυτή υπέστη τροποποιήσεις μετά τη σύναψή της. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, μετά κυρίως από τις αιτήσεις της Palma, εξέδωσε τους κανονισμούς 2710/93 και 416/96, με τους οποίους ακυρώθηκε εν μέρει η δημοπρασία και τροποποιήθηκαν οι όροι της χρησιμοποιήσεως της αλκοόλης που είχε πωληθεί πράγματι, καθώς και οι προϋποθέσεις αποδεσμεύσεως της εγγυήσεως για ορθή εκτέλεση που είχε παρασχεθεί σχετικά με την αλκοόλη αυτή. Οι τροποποιήσεις αυτές αποτελούν αναπόσπαστο συστατικό μέρος της συμβάσεως.

- 40 Στη συνέχεια πρέπει να εξεταστεί αν οι παραβάσεις που καταλογίζει η ενάγουσα στην Επιτροπή και στις οποίες στηρίζει την παρούσα αγωγή αποζημίωσης αφορούν υποχρεώσεις που υπείχε η Επιτροπή από την εν λόγω σύμβαση (βλ. συναφώς προπαρατεθείσα διάταξη Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής, σκέψη 40).
- 41 Οι παραβάσεις που καταλογίζει η ενάγουσα στην Επιτροπή είναι τρεις. Πρώτον, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη, κατά την ενάγουσα, την ύπαρξη ανωτέρας βίας, λόγω της οποίας δεν μπορούσε να καταλογιστεί στην Palma η παράβαση της υποχρεώσεώς της να χρησιμοποιήσει εντός ορισμένης προθεσμίας την αλκοόλη που είχε κατακυρωθεί. Επομένως, δεν ελήφθη υπόψη το απαλλακτικό αποτέλεσμα της υπάρξεως περιπτώσεως ανωτέρας βίας. Δεύτερον, η Επιτροπή αρνήθηκε να τροποποιήσει εκ νέου τους όρους χρησιμοποίησεως της αλκοόλης που είχε πράγματι πωληθεί, πράγμα που συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Τρίτον, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε την άρνηση αυτή, πράγμα που συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως την οποία επιβάλλει στο κοινοτικό αυτό όργανο το άρθρο 253 ΕΚ.
- 42 Όσον αφορά, πρώτον, την υποχρέωση της Επιτροπής να λάβει υπόψη την ύπαρξη ανωτέρας βίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι την υποχρέωση αυτή επιβάλλει στην Επιτροπή η σύμβαση. Η υποχρέωση αυτή προκύπτει συγκεκριμένα από τις διατάξεις της συμβάσεως που προβλέπονται στο άρθρο 2 του κανονισμού 2710/93 και στο άρθρο 3 του ίδιου αυτού κανονισμού, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 416/96. Κατά συνέπεια, η κατά τους ισχυρισμούς της ενάγουσας παράβαση της υποχρεώσεως της Επιτροπής να λάβει υπόψη μια περίπτωση ανωτέρας βίας εμπίπτει στο πεδίο της συμβάσεως και η μόνη της συνέπεια είναι ενδεχομένως η γένεση συμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 43 Όσον αφορά, δεύτερον, τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να δεχτεί να τροποποιήσει τους όρους χρησιμοποίησεως της αλκοόλης που είχε πράγματι πωληθεί, για τον λόγο ότι οι τροποποιήσεις αυτές επιβάλλονταν από την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η υποχρέωση αυτή, ακόμη και αν υποτεθεί ότι υπήρχε, θα μπορούσε να επιβάλλεται στην Επιτροπή μόνο βάσει της συμβάσεως.

- 44 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το άρθρο 5, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, το οποίο διακηρύσσει την αρχή της αναλογικότητας, ρυθμίζει καταρχήν όλους τους τρόπους δράσης της Κοινότητας, ανεξάρτητα από το αν είναι συμβατικής ή μη συμβατικής φύσεως.
- 45 Εντούτοις, δυνάμει της αρχής *acta sunt servanda*, η οποία αποτελεί θεμελιώδη αρχή κάθε έννομης τάξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, *Racke*, Συλλογή 1998, σ. I-3655, σκέψη 49), η σύμβαση που συνήφθη μεταξύ Επιτροπής και Palma δεν επιτρέπεται καταρχήν να θιγεί. Κατά συνέπεια, η ενδεχόμενη υποχρέωση της Επιτροπής να δεχτεί κάποια από τις τροποποιήσεις της συμβάσεως που πρότεινε η Palma δεν θα μπορούσε να συναχθεί παρά μόνο από την ίδια τη σύμβαση ή από τις γενικές αρχές που διέπουν τις συμβατικές σχέσεις, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η αρχή της αναλογικότητας. Η κατά τους ισχυρισμούς της ενάγουσας παράβαση αυτής της υποχρέωσης τροποποίησης της συμβάσεως μπορεί να έχει ως μόνη συνέπεια τη γένεση ενδεχομένως συμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 46 Όσον αφορά τέλος τον ισχυρισμό της ενάγουσας ότι συντρέχει παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησως, αρκεί να τονιστεί ότι την υποχρέωση αυτή επιβάλλει στην Επιτροπή το άρθρο 253 ΕΚ. Η υποχρέωση αυτή αφορά όμως μόνο τη μονομερή δράση του οργάνου αυτού. Δεν βαρύνει δηλαδή την Επιτροπή δυνάμει της συμβάσεως που έχει συνάψει το κοινοτικό αυτό όργανο με την Palma. Κατά συνέπεια, η μόνη συνέπεια της υποχρέωσης αυτής θα ήταν ενδεχομένως η γένεση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 47 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι ισχυρισμοί που διατυπώνει η ενάγουσα προς στήριξη της αγωγής αποζημίωσης αφορούν, με εξαίρεση τον ισχυρισμό περι

παραβάσεως της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση υποχρέωσης συμβατικής φύσεως και ότι τη βάση της αγωγής αποτελεί επομένως ορισμένη σύμβαση (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα διάταξη Nutria κατά Επιτροπής, σκέψη 36).

- 48 Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 225 ΕΚ και 238 ΕΚ προκύπτει ότι μόνο δυνάμει ρήτρας διαιτησίας έχει το Πρωτοδικείο αρμοδιότητα να αποφαιίνεται σε πρώτο βαθμό επί των διαφορών που υποβάλλονται στην κρίση του από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και αφορούν συμβάσεις, εν προκειμένω όμως δεν υπάρχει τέτοια ρήτρα.
- 49 Στην παρούσα διαφορά, αφού η Επιτροπή αμφισβητεί την αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η άσκηση της αγωγής ενώπιον του Πρωτοδικείου μπορεί να θεωρηθεί ως η έκφραση της κοινής βουλήσεως των διαδίκων να απονεύμουν στον κοινοτικό δικαστή αρμοδιότητα επί διαφοράς εκ συμβάσεως.
- 50 Αν δεν υπάρχει ρήτρα διαιτησίας υπό την έννοια του άρθρου 238 ΕΚ, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί, όταν έχει ασκηθεί ενώπιόν του, όπως εν προκειμένω, αγωγή αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 235 ΕΚ, να αποφαιίνεται επί της αγωγής, διότι η αγωγή αυτή αφορά στην πραγματικότητα απαίτηση αποζημιώσεως εκ συμβάσεως. Σε αντίθετη περίπτωση, το Πρωτοδικείο θα επεξέτεινε τη δικαιοδοσία του πέρα από τις διαφορές για τις οποίες και μόνο του παρέχει αρμοδιότητα το άρθρο 240 ΕΚ, ενώ η διάταξη αυτή, αντίθετα, απονέμει στα εθνικά δικαστήρια την κατά το κοινό δίκαιο αρμοδιότητα να αποφαινούνται επί των διαφορών στις οποίες είναι διάδικος η Κοινότητα (βλ. συναφώς την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαΐου 1987, 133/85 έως 136/85, Rau κ.λπ., Συλλογή 1987, σ. 2289, σκέψη 10, και προπαρατεθείσα διάταξη Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής, σκέψη 47).
- 51 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο λόγος απαραδέκτου που στηρίζεται στην αναρμοδιότητα του Πρωτοδικείου πρέπει να γίνει δεκτός κατά το μέρος κατά το

οποίο η αγωγή βασίζεται στους ισχυρισμούς περί παραβάσεως αφενός της υποχρέωσης της Επιτροπής να λάβει υπόψη την ενδεχόμενη ύπαρξη περιπτώσεως ανωτέρας βίας και αφετέρου της υποχρέωσης της Επιτροπής να δεχτεί, ενόψει της αρχής της αναλογικότητας, τις τροποποιήσεις της συμβάσεως που πρότεινε η Palma.

- 52 Δεδομένου ότι ο λόγος απαραδέκτου που προβλήθηκε ως κύριος λόγος δεν δικαιολογεί την απόρριψη της αγωγής στο σύνολό της, πρέπει να εξεταστεί ο λόγος απαραδέκτου που αφορά την παράβαση του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, καθόσον η ενάγουσα υποστηρίζει ότι συντρέχει παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

Επί του λόγου απαραδέκτου που αφορά την παράβαση του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 53 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη, καθόσον, παρά τις επιτακτικές διατάξεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, δεν παρέχει συγκεκριμένα και ακριβή στοιχεία σχετικά με το υποστατό και το ύψος της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη η ενάγουσα.

Επομένως, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει τη ζημία για την οποία ζητεί αποζημίωση η ενάγουσα.

- 54 Η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι μεταξύ του δικογράφου της αγωγής και του υπομνήματος απαντήσεως δεν υπάρχει καμία συνέπεια, όσον αφορά τα κριτήρια προσδιορισμού της ζημίας. Για παράδειγμα, κατά την αγωγή, οι δαπάνες μεταφοράς και αποθηκεύσεως για τις οποίες ζητεί αποζημίωση η ενάγουσα πραγματοποιήθηκαν πριν από το έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1996, το οποίο όμως η ενάγουσα θεωρεί ως αιτία της ζημίας της. Αντίθετα, το υπόμνημα απαντήσεως αναφέρεται στις δαπάνες μεταφοράς και αποθηκεύσεως που ισχυρίζεται η Palma ότι υπέστη λόγω του εγγράφου της 11ης Νοεμβρίου 1996.
- 55 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η αγωγή της ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Συναφώς ισχυρίζεται ότι εξέθεσε προσηκόντως ποια ήταν η ζημία που είχε υποστεί και ότι το δικόγραφο της αγωγής περιέχει τα διάφορα στοιχεία της ζημίας και τα βασικά κριτήρια που πρέπει να εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό του ύψους της. Τα στοιχεία αυτά, σύμφωνα με τη νομολογία, αρκούν για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 1999, T-277/97, *Ismeri Euro* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1999, σ. II-1825, σκέψη 67). Τέλος, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι οι αντιρρήσεις της Επιτροπής εμπίπτουν στην εκτίμηση του βασίμου της αγωγής και πρέπει επομένως να εξεταστούν στο πλαίσιο της εν λόγω εκτιμήσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 16ης Απριλίου 1997, T-554/93, *Saint* και *Murray* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-563, σκέψη 59, της 10ης Ιουλίου 1997, T-38/96, *Guérin automobiles* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1223, σκέψη 42, και της 28ης Απριλίου 1998, T-184/95, *Dorsch Consult* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-667, σκέψη 23).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 56 Κατά το άρθρο 21, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 53, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού αυτού, έχει εφαρμογή στη

διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, και κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής ή αγωγής πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση.

- 57 Το ζήτημα αν το εν λόγω δικόγραφο ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις αυτές, δεδομένου ότι πρόκειται για λόγο δημοσίας τάξεως, μπορεί να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως από το Πρωτοδικείο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2002, T-231/99, Joynson κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2085, σκέψη 154).
- 58 Υπενθυμίζεται ότι η κατά τα ανωτέρω (σκέψη 56) μνεία πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής, ώστε ο καθού ή εναγόμενος να μπορεί να ετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της διαφοράς χωρίς να χρειάζεται ενδεχομένως κανένα άλλο στοιχείο. Προκειμένου να υπάρξει ασφάλεια δικαίου και να εξασφαλίζεται η ορθή απονομή της δικαιοσύνης, πρέπει, για να είναι παραδεκτή η προσφυγή ή αγωγή, όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η προσφυγή ή αγωγή αυτή να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικά, αλλά πάντως με συνοχή και λογική, από το ίδιο το κείμενο του δικογράφου της προσφυγής ή αγωγής (διάταξη του Πρωτοδικείου της 29ης Νοεμβρίου 1993, T-56/92, Koelman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1267, σκέψη 21, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Μαΐου 1997, T-195/95, Guérin automobiles κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-679, σκέψη 20).
- 59 Το δικόγραφο με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημίας που προκάλεσε κοινοτικό όργανο πρέπει, για να ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις αυτές, να περιλαμβάνει στοιχεία που να επιτρέπουν την εξατομίκευση της συμπεριφοράς που προσάπτει ο ενάγων στο κοινοτικό όργανο, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της εν λόγω ζημίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996, T-387/94, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-961, σκέψη 107).

- 60 Εν προκειμένω, από την εξέταση του πρώτου λόγου απαραδέκτου προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφανθεί μόνο επί του ισχυρισμού ότι το έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1996, με το οποίο η Επιτροπή αρνήθηκε να δεχτεί την τροποποίηση της συμβάσεως που πρότεινε η Palma, δεν είναι αιτιολογημένο. Στο πλαίσιο επομένως της εξετάσεως του παρόντος λόγου απαραδέκτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αιτίαση που διατυπώνει η ενάγουσα κατά της Επιτροπής συνίσταται απλώς στον ισχυρισμό ότι συντρέχει παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως του εγγράφου της 11ης Νοεμβρίου 1996, για την οποία όμως δεν γεννάται σε καμία περίπτωση ευθύνη της Κοινότητας (βλ. συναφώς αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982, 106/81, Kind κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 2885, σκέψη 14, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-76/01 P, Eurocoton κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10091, σκέψη 98).
- 61 Από το δικόγραφο της αγωγής προκύπτει ότι η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι έχει υποστεί ζημία την οποία εκτιμά σε 22 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (11 382 051,78 ευρώ). Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το δικόγραφο αυτό δεν παρέχει καμία ένδειξη για τους λόγους για τους οποίους η ενάγουσα εκτιμά ότι υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της μη αιτιολογήσεως του εγγράφου της 11ης Νοεμβρίου 1996 και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι έχει υποστεί. Συγκεκριμένα, η ενάγουσα, με το δικόγραφο της αγωγής της, προβάλλει απλώς τον ισχυρισμό ότι η ζημία της αποτελεί την άμεση και προφανή συνέπεια του εγγράφου της 11ης Νοεμβρίου 1996.
- 62 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτουν το άρθρο 21, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 63 Με βάση το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, χωρίς να είναι αναγκαία η εξέταση των λοιπών λόγων απαραδέκτου και των λοιπών επιχειρημάτων που διατύπωσε η Επιτροπή με σκοπό την απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁶⁴ Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε, πρέπει, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή ως απαράδεκτη.
- 2) Καταδικάζει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Pirrung

Meij

Forwood

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Μαΐου 2004.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Pirrung